

Mission statement ErvaringsWIJs

ErvaringsWIJs! Het benutten van ervaringsdeskundigheid bij hulpverlening bij huiselijk geweld.

Een Samenwerkingsverband tussen Moviera, Arosa, Blijf Groep en lectoraat GGZ en samenleving van de Hogeschool Windesheim

Blijf Groep, Moviera, Arosa en Windesheim zetten zich in om ervaringsdeskundigheid beter te benutten in de hulpverlening bij huiselijk geweld. Het doel hiervan is het verbeteren van deze hulp door het opnieuw benutten van de oorsprong van de sector: de eigen ervaringen! Dit document geeft richting aan waar we ons gezamenlijk de komende jaren hard voor willen maken.

Aanleiding

Oorspronkelijk had de eigen ervaring een grote plek binnen de vrouwenopvang. De kracht van de Blijf van mijn Lijf huizen lag in de eigen ervaring van vrijwilligers en medewerkers. Vrouwen hielpen elkaar het geweld achter zich te laten en een nieuwe toekomst op te bouwen. In de jaren '90 kantelede dit beeld. Men raakte er steeds meer van overtuigd dat de inzet van eigen ervaring binnen de hulpverlening niet professioneel was. Om in aanmerking te komen voor subsidies, moest de vrouwenhulpverlening steeds meer gebruik gaan maken van professioneel opgeleide krachten.

De afgelopen jaren is hier weer een kentering in waar te nemen. Binnen de GGZ en aanverwante sectoren van zorg en welzijn wordt ervaringsdeskundigheid steeds meer gewaardeerd als complementaire deskundigheid. De vrouwenopvang blijft hier nog enigszins bij achter.

In 2018 en 2019 zijn Moviera, Blijf Groep en Arosa samen met het lectoraat GGZ & Samenleving van hogeschool Windesheim een onderzoek gestart: ErvaringsWIJs. Een onderzoek naar de mogelijkheden van ervaringsdeskundigheid in de hulpverlening bij huiselijk geweld. Hierbij was specifiek aandacht voor de eigen ervaringen van professionals met huiselijk geweld.

In het onderzoeksproject ErvaringsWIJs is nagegaan hoe de hulpverlening bij huiselijk geweld een nieuwe slag kan maken door eigen ervaringen professioneel in te zetten. Hier is daadwerkelijk een begin mee gemaakt. Terug naar de persoonlijk-politieke *roots*, maar ingebed in de professionaliteit van nu.

Uit ons onderzoek komt naar voren dat een groot aantal professionele hulpverleners van de organisaties voor hulpverlening bij huiselijk geweld, zélf ervaringen heeft met huiselijk geweld. In zekere zin was dat te verwachten omdat deze organisaties een lange geschiedenis kennen in het werken met ervaringsdeskundigheid. Vaak zijn deze medewerkers zeer gemotiveerd om anderen te helpen de spiraal van geweld te doorbreken. Het is echter niet altijd duidelijk of en op welke manier men deze ervaringen bewust in kan zetten om de hulp te verbeteren.

Er is een *toolkit* ontwikkeld om ervaringsdeskundigheid opnieuw te benutten in de sector. Tevens kwamen er een aantal specifieke kenmerken van ervaringsdeskundigheid bij huiselijk geweld aan het licht:

- Machtsongelijkheid en geweld zijn een maatschappelijk probleem; De ervaringsdeskundige kan een voorbeeldrol vervullen in het onderkennen van de maatschappelijke aspecten door eigen aan den lijve ervaringen hiermee te delen. De persoonlijke verhalen laten ook een maatschappelijke kwestie zien.
- Geweld vindt altijd plaats in interactie. Er is ook altijd een ander of er zijn anderen betrokken bij huiselijk geweld. Het open zijn over geweld betekent per definitie ook dat je open bent

over de rol van de allen die erbij betrokken zijn die er bij betrokken zijn. Het wegen van de gevolgen van openheid voor een ander kent de ervaringsdeskundige door en door en is een belangrijk onderdeel van de verworven ervaringskennis.

- De zoektocht naar posities en verantwoordelijkheid in dynamiek van huiselijk geweld is essentieel voor het stoppen van geweld. Het vraagt moed om dit te onderzoeken. De ervaringsdeskundige kan een essentiële bijdrage leveren in dit complexe en verwarrende proces door de eigen zoektocht hierin te delen.

Het opnieuw een plek geven van ervaringsdeskundigheid huiselijk geweld binnen deze sector is geen gemakkelijke ontwikkeling. Net als in de rest van de samenleving spelen dynamieken van stigma en schaamte een rol. *Stigma is het negatieve beeld dat een groep of samenleving heeft over mensen die afwijken van de groepsnorm* en kan leiden tot discriminatie op basis van dit beeld en uitsluiting. Dit speelt bij individuen, teams en in de organisatie als geheel. In ons onderzoek is bijvoorbeeld naar voren gekomen dat medewerkers weliswaar hun ervaring inzetten, maar dat ze moeite hebben dit kenbaar te maken aan collega's en of leidinggevende. Organisaties bieden geen ruimte voor de rijkdom aan de ervaringen die aanwezig zijn. Het doel van het kennisplatform is om dat wat oorspronkelijk de kracht van de sector was, opnieuw een plek te geven binnen de dienstverlening. We voegen iets toe aan ons professioneel handelen wat we lange tijd kwijt waren.

Ambitie

Het is onze ambitie om de eigen ervaringen een blijvende plek te geven binnen het werk van de Vrouwenopvang, ambulante hulpverlening en projecten. We hebben in ons onderzoek geproefd aan de werkzame elementen van deze inzet van ervaringsdeskundigheid. We willen de kennis die wij met elkaar hebben opgedaan verder brengen. Moviera, Blijf Groep, Arosa en het lectoraat GGZ en Samenleving van Windesheim slaan daarom de handen ineen. Samen staan we sterk in het ontdekken hoe we ervaringsdeskundigheid beter kunnen inzetten in de hulpverlening bij huiselijk geweld. We maken ons daarom de komende jaren sterk om de inzet van ervaringsdeskundigheid bij de aanpak van huiselijk geweld te borgen en te professionaliseren. De kennis die we opdoen willen we hierin met elkaar delen en in de toekomst zeker ook met andere organisaties en ketenpartners.

Namens

- Rianda Krol, Manager Dienstverlening Moviera
- Christel Dingerdis, Manager Primair Proces Blijf Groep
- Jolanda Gerritsen, Directeur Zorg Arosa
- Alie Weerman, Lector GGZ en samenleving Windesheim

Voor meer informatie

Leonie de Quelerij, onderzoeker Windesheim
Annemoon van Noorden, projectleider Moviera
Lisette Pouls onderzoeker Moviera

lj.de.quelerij@windesheim.nl
a.vannoorden@moviera.nl
L.pouls@moviera.nl